

Remissvar rörande revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS post-2030

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Energiföretagen stödjer EU:s ambitiösa klimatmål för 2040 (-90 % netto reduktion jämfört med 1990 års nivå) och ser EU ETS1 som ett centralt styrmedel för att nå klimatneutralitet senast 2050. Systemet behöver även efter 2030 ge en stark, långsiktig och förutsägbar prissignal som driver elektrifiering, fossilfri energiproduktion, energieffektivisering och permanenta negativa utsläpp.
- Kommissionens förslag innehåller flera välkomna delar, bland annat inkludering av permanenta negativa utsläpp, en harmoniserad inkludering av avfallsförbränning, fortsatt fri tilldelning för fjärrvärme och förstärkta finansieringsinstrument. Samtidigt sänks den samlade ambitionsnivån på ett sätt som riskerar att dämpa prissignalen, skjuta upp investeringar och försämra förutsättningarna för de aktörer som går före i omställningen.
- Energiföretagen anser därför att den linjära reduktionsfaktorn i första hand bör ligga kvar på 4,4 procent åtminstone fram till 2035, för att skapa stabilitet för investerare, och därefter anpassas för att 2040-klimatmålet ska nås. Internationella krediter bör inte användas för att sänka ambitionen i EU ETS. Permanenta upptag bör integreras med höga kvalitetskrav, tillräcklig och robust finansiering samt att det fossila utsläppsutrymmet inte ökar.
- Marknadsstabilitetsreserven ska även fortsättningsvis kunna hantera obalanser i ETS-marknaden effektivt.
- Avfallsförbränning bör inkluderas i ETS på ett harmoniserat sätt inom EU och på lika villkor för alla EU:s medlemsländer. Det behöver dock implementeras snabbare än enligt den föreslagna infasningen och på ett sätt som inte missgynnar de länder, till exempel Sverige, som tidigt inkluderat avfallsförbränning i ETS och därmed gått före. Auktionsintäkter och EU-gemensamma fonder bör i första hand användas för elektrifiering, industriell omställning, CCS och permanenta upptag inom EU.

- Flera stora förändringar föreslås samtidigt, men konsekvensanalysen visar endast i begränsad utsträckning den samlade effekten på utbud, efterfrågan och priset på utsläppsätter. Det gäller såklart kopplingen mellan LRF och MSR, och även konsekvenser av andra planerade initiativ som påverkar marknaden och ETS förmåga att styra klimatomställningen effektivt, till exempel det separata lagförslaget om att ta bort den automatiska annulleringsregeln. Reformen av ETS1 bör därför utformas försiktigt och med bibehållen miljöintegritet. En sänkt ambitionsnivå för ETS åren 2031–2040 får också direkta konsekvenser för andra sektorer utanför ETS1 som kan behöva kompensera för dessa utsläpp. Därför måste ETS1-reformen ta i beaktande de implikationer som det får för andra EU-styrmedel som exempelvis Effort Sharing Regulation (ESR) och det nya ETS2 som startar år 2028.

Detaljerade synpunkter

Övergripande reflektioner

Energiföretagen stödjer det ambitiösa klimatmål för EU till 2040 som har beslutats i EU:s klimatlag och EU ETS är ett centralt styrmedel för att nå klimatneutralitet senast 2050. Utsläppshandelssystemet behöver även fortsättningsvis ge en stark, långsiktig och förutsägbar prissignal som driver investeringar i elektrifiering, fossilfri energiproduktion, energieffektivisering och negativa utsläpp.

Förslaget behöver bedömas som en helhet och som en del av EU:s samlade klimatramverk. Ambitionsnivån bör värderas utifrån de kumulativa utsläppen och de långsiktiga investeringssignalerna, inte enbart utsläppsnivån ett enskilt målår.

Förslaget innebär en alltför omfattande ambitionssänkning av ETS. Detta riskerar att försvaga koldioxidprissignalen, försena nödvändiga investeringar i utsläppsminskningar och på sikt försämra den europeiska industrins konkurrenskraft. Förändringarna riskerar även att förlänga beroendet av fossila bränslen och minska Europas strategiska autonomi.

Den samlade kombinationen av lägre LRF, internationella krediter, permanenta upptag utöver utsläppstaket, lägre MSR-intag, slopad annullering och fortsatt omfattande fri tilldelning riskerar att öka utbudet av utsläppsutrymme och försvaga koldioxidprissignalen.

Med utgångspunkt i EU:s klimatmål om minst 85 procents inhemska utsläppsminskningar till 2040 kommer ETS1 sannolikt behöva bidra med större utsläppsreduktioner än vad som föreslås. En lägre ambition i ETS1 flyttar mer av bördan till ETS2, ESR och LULUCF, vilket kommer att vara problematiskt ur politisk synvinkel och det är sannolikt inte den mest kostnadseffektiva strategin. Detta bör särskilt beaktas mot bakgrund av kommande förhandlingar om nya ESR-åtaganden för EU:s medlemsstater 2031–2040 samt osäkerheten kring LULUCF-sektorns framtida bidrag.

Utvecklingen av den linjära reduktionsfaktorn (LRF)

Energiföretagen avstyrker den föreslagna sänkningen av LRF från 4,4 procent till 3,7 procent 2031–2035 och 1,7 procent 2036–2040. LRF bör i första hand ligga kvar på 4,4 procent åtminstone fram till 2035. Därefter bör den anpassas med en utsläppsbana mot EU:s 2040-klimatmål och på ett sätt som tillåter en begränsad mängd utsläpp inom ETS efter 2039, i enlighet med vad som beslutades förra året vid revideringen av EU:s klimatlag.

Energiföretagen avstyrker den föreslagna konstruktionen, där LRF efter 2035 kan bli antingen 1,7 eller 2,7 procent beroende på en senare bedömning av tillgången på internationella krediter, vid en särskild kontrollstation år 2033. Detta riskerar att skapa osäkerhet för investerare om EU ETS utsläppstak och prisutveckling. Konstruktionen kan i förlängningen leda till att den europeiska industrins långsiktiga konkurrenskraft försämras.

Långsiktiga investeringar kan inte vara beroende av en bedömning som kommissionen ska göra först 2033 som ska visa vad LRF ska bli efter 2035. Vi bedömer heller inte att det är tillgången till internationella krediter (från Art. 6 i Parisavtalet) som är det största problemet, utan en större osäkerhet är om EU kan upphandla EU-interna BECCS- och DACCS-krediter motsvarande 250 Mt CO₂. Att höja ETS utsläppstaket ex-ante, trots att man inte vet om dessa krediter kommer vara tillgängliga, är negativt för investerare som behöver förutsägbarhet, och dessutom är det förknippat med en risk för att EU missar sitt klimatmål.

Sammantaget riskerar en lägre minskningstakt (LRF) att dämpa prissignalen, missgynna företag som investerat tidigt i omställning och gynna aktörer som avvaktar. Detta är särskilt problematiskt för kapitalintensiva investeringar med långa ledtider inom processindustrin, omfattande elektrifieringsinvesteringar och CCUS-investeringar.

Användning av internationella krediter

Energiföretagen anser att internationella krediter inte bör integreras i EU ETS, varken direkt eller indirekt genom en lägre LRF. EU kan upphandla krediter, men de bör i stället fungera som en säkerhetsventil i det samlade klimatråmverket för att hantera oförutsedda händelser och osäkerheter, utan att minska omställningstrycket inom ETS.

Det är positivt att internationella krediter inte föreslås kunna användas direkt av verksamhetsutövare för fullgörande. Den indirekta kopplingen, via en ännu lägre LRF, sänker dock ambitionen och skapar osäkerhet om utsläppstaket. Det är också anmärkningsvärt att Kommissionen har utgått från att EU ska använda hela det utrymme som EU:s klimatlag tillåter, medan den exakta formuleringen är att internationella krediter får användas för "upp till" 5 % av EU:s 2040-klimatmål. De internationella krediterna bör användas där utsläppen är allra svårast att minska.

Auktionsintäkter bör i första hand användas för utsläppsminskningar och permanenta upptag inom EU. Naturvårdsverkets analys visar att kostnaden för internationella krediter kan vara jämförbar med vad det kostar att finansiera

ytterligare utsläppsminskningar inom EU genom exempelvis klimatkontrakt. Investeringar inom EU bidrar dessutom till innovation, teknisk omställning, konkurrenskraft, arbetstillfällen och minskat beroende av importerad fossil energi.

Permanent upptag i ETS

Energiföretagen välkomnar att permanenta upptag integreras i EU ETS och att ett centralt uppköpsprogram föreslås. Detta kan skapa en viktig långsiktig efterfrågan på bio-CCS och bidra formandet av en marknad för negativa utsläpp. I förlängningen bör ett marknadsbaserat system, det vill säga en fungerande frivilligmarknad i regelefterlevnadssyfte utvecklas och införas.

Integreringen får inte innebära att det fossila utsläppsutrymmet ökar vilket det gör med förslaget. Taket bör inte höjas med motsvarande mängd permanenta negativa utsläpp som integreras utan snarare ligga kvar eftersom ett höjt utsläppstak inte skapar någon klimatnytta. Miljöintegriteten måste vara styrande och koldioxidupptag får inte ske på bekostnad av utsläppsreduktioner som uppstår genom att man fasar ut fossila bränslen.

Energiföretagen bedömer att det är osannolikt att intäkterna från de upp till 250 miljoner utsläppsrätter som ska auktioneras för ändamålet kommer att räcka för att finansiera en ekvivalent mängd permanenta negativa utsläpp. Intäkterna från auktionering av ytterligare 10 miljoner utsläppsrätter kommer troligen inte heller räcka. Förslaget bör därför kompletteras med en tydlig finansieringsmekanism som säkerställer att de upphandlade upptagen motsvarar det ytterligare utsläppsutrymme som skapas, både i volym och över tid. Annars riskerar modellen att leda till högre nettoutsläpp än avsett.

Uppköpsprogrammet bör därtill utformas med hänsyn till olika teknikers, mognad, leveransförmåga, kostnader och långsiktiga potential. Det är angeläget att det ges likartade förutsättningar för investeringar i bio-CCS- och i avfalls-CCS-anläggningar som hanterar både fossila och biogena koldioxidflöden. Tidiga investeringssignaler är avgörande med hänsyn till projektens långa ledtider.

För att skapa en fungerande projektpipeline inom EU måste uppköpsprogrammets detaljerade utformning säkerställa en ändamålsenlig riskfördelning mellan den upphandlande enheten och projektutvecklarna. Erfarenheter från Danmark och Sverige visar att riskfördelning, avtalsvillkor och genomförbarhet är avgörande, särskilt eftersom flera mogna CCS-projekt har pausats trots omfattande statliga stödmekanismer. När projekten är komplexa och riskerna höga är dessa faktorer ofta minst lika viktiga för ett investeringsbeslut som själva prissignalen. Om uppköpsprogrammet startar först 2031 finns dessutom en betydande risk att de första större volymerna permanent lagrad koldioxid levereras först efter 2035. För att möjliggöra leveranser i tid och en fungerande pipeline bör upphandlingsfunktionen därför etableras redan 2028, eller så tidigt som möjligt, och utformas med långsiktiga avtal samt förutsägbara och balanserade villkor

Reglerna för certifiering, verifiering och samspelet mellan EU ETS och CRCF behöver vara tydliga och administrativt effektiva. Det behöver särskilt klargöras

hur CRCF-enheter som upphandlas av EU får användas, vem som kan göra anspråk på klimatnyttan och hur dubbelräkning ska undvikas. Regelverket bör tydligt ange hur projektens intäktsmodeller påverkas och hur överlappande certifiering, verifiering och anspråk ska undvikas.

De enda företag som enligt Kommissionens förslag kan använda permanenta CDR-krediter direkt för sitt fullgörande av skyldigheter i EU ETS är de företag som själva har genererat sådana krediter, exempelvis de som bedriver BECCS-verksamhet. En sådan ordning bör hanteras på bolagsnivå snarare än anläggningsnivå och denna "egenanvändning" av CDR-krediter bör inte påverka utsläppstaket. Som skrivet ovan förordar Energiföretagen att en frivilligmarknad i regelefterlevnadssyfte bör utvecklas och eftersträvas när CDR-marknaden kan anses vara mer mogen.

Marknadsstabilitetsreserven MSR

Energiföretagen stödjer att MSR även fortsättningsvis är regel- och volymbaserad och att parametrarna anpassas till de nya förutsättningarna i marknaden efter 2030, bland annat ett krympande utsläppstak och lägre koldioxidintensitet i berörda sektorer. Dynamiska tröskelvärden är därför motiverade och välkomnas.

Det behöver analyseras bättre varför trösklar och utmatningar ska minska med just 4 procent per år och hur detta samspelar med LRF, internationella krediter, permanenta upptag och fri tilldelning. Att inrätta en buffert-funktion vid den nedre aktiveringströskeln, på motsvarande sätt som redan finns vid den övre aktiveringströskeln, är positivt och kan bidra till en stabilare prisutveckling.

Energiföretagen är tveksamt till att sänka intagstakten från 24 till 12 procent redan 2028 och till att avskaffa annulleringsmekanismen. Intaget bör behållas på 24 procent för att ge MSR:en tillräcklig förmåga att hantera situationer med stora överskott på utsläppsrätter, vilket för övrigt är en risk som skulle öka om Kommissionens får igenom sina övriga förslag. Annulleringsmekanismen bör värnas, alternativt endast pausas under tydligt avgränsade förutsättningar.

MSR måste kunna motverka långvariga överskott utan att omvandlas till prisstyrning. Samtidigt behöver reglerna ge marknaden hög förutsägbarhet.

Fri tilldelning och riktmärken

Energiföretagen är kritisk till förändringar som förlänger eller ökar fri tilldelning utan att samtidigt säkerställa en stark prissignal och likvärdiga konkurrensvillkor. Utformningen riskerar att försvaga omställningstakten, missgynna företag som redan har investerat och gynna de aktörer som avvaktar.

Fri tilldelning kan fortsatt behövas som skydd mot koldioxidläckage under en övergångsperiod, men avsikten bör fortsatt vara att detta ska ersättas med EU:s nya gränsjusteringsmekanism (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) för de största industrisektorerna inom ETS. I den mån fri tilldelning fortsätter bör den vara transparent, harmoniserad och riktad till verksamheter utsatta för en faktisk

koldioxidläckagerisk. Systemet får inte utvecklas till ett administrativt komplext investeringsstöd som överlappar Innovationsfonden, IDB och nationella stöd.

Krav på investeringsplaner och verifierade åtgärder behöver vara proportionerliga och tillämpas lika mellan medlemsstaterna.

Värme- och bränsleriktmärken ska utformas teknikneutralt och så att effektiv fjärrvärme, elektrifiering, återvunnen energi och utfasning av fossila bränslen inte missgynnas. Förslaget om fortsatt (eller för vissa anläggningar återupptagen) fri tilldelning till fjärrvärme är viktig, bland annat i förhållande till andra sektors förlängda fria tilldelning, för att värna fjärrvärmens konkurrenskraft gentemot enskilda fossilbaserade värmepannor. Det är också viktigt att den fria tilldelningen även gäller för värme från avfallsförbränning.

Att slopa de komplicerade och svårtillämpade reglerna om att vidta åtgärder i energikartläggningar som villkor för den fria tilldelningen är positivt och en bra regelförenklingsåtgärd. Det föreslagna bredare villkorandet av fri tilldelning med en verifierad investeringsplan är en bättre metodik som mer direkt kopplar till faktiska investeringar och utsläppsminskingsåtgärder.

Avfallsförbränning

Välkommet med harmoniserad inkludering av avfallsförbränning men avgränsningarna behöver tydliggöras

Energiföretagen välkomnar att förbränning av icke-farligt avfall (anläggningar som förbränner kommunalt hushållsavfall med en kapacitet över 3 ton per timme) inkluderas i EU ETS på harmoniserade villkor. Vi anser dock att verksamhetskategorierna i direktivets bilaga I för förbränning >20 MW och förbränning av icke farligt avfall >3 t/h behöver vara samstämmiga vad avser typer av avfall. Samma begrepp behöver användas i båda kategorierna för att inte en utsläppskälla >20 MW som förbränner icke farligt avfall, tex RT-flis, ska omfattas av båda kategorierna. Detta är viktigt eftersom kommissionen ska kunna förorda om särskilda övervakningsregler för den nya kategorin med förbränning av icke farligt avfall. Därtill sker rapporteringen mot den kategori som bränslet används för. Förslagsvis kan "municipal waste" bytas till "non-hazardous waste". I avgränsningen av anläggningar i direktivförslaget och direktivets bilaga I är det också oklart när förbränning av farligt avfall ska undantas från utsläppshandeln, vilket behöver klargöras. Det behöver vara tydligt om hur stor del av det tillförda bränslet som ska vara farligt avfall, om det räcker att man har tillstånd till förbränning av farligt avfall och om det har någon betydelse om det sker med eller utan energiåtervinning, för att anläggningen ska undantas.

EU-gemensam koldioxidprissättning för avfallsförbränning är central men måste kompletteras med andra åtgärder

En gemensam koldioxidprissättning för dessa verksamheter inom hela EU förbättrar konkurrensneutraliteten och stärker incitamenten för

utsläppsminskningar, materialåtervinning och CCS. Samtidigt är det viktigt att kompletterande åtgärder vidtas för att stärka incitamenten för den som har rådighet över tillverkningen av produkter och förpackningar att åtgärda mängden plast i produkterna och förpackningarna, att åtgärda problemet. Det vill säga flytta incitamenten högre upp i produkt- och förpackningskedjan i enlighet med ”polluter pays principle”.

Det krävs därför en kompletterande produkt- och avfallspolitik för att minska mängden fossilt kol, särskilt plast, i avfallsströmmarna. Det är här viktigt att EU-kommissionens aviserade åtgärdspaket för cirkulär ekonomi senare i höst kompletterar förslaget om en harmoniserad inkludering av avfallsförbränning i utsläppshandeln.

Reglerna behöver även ta hänsyn till att möjligheten att föra ETS-kostnaden vidare är begränsad både på den internationella avfallsmarknaden och på värmemarknaden. Försämrade ekonomi får inte fördröja investeringar i CCS eller undergräva fjärrvärmens konkurrenskraft.

Den föreslagna infasningsperioden är för lång och svenska anläggningar behöver ha likvärdiga förutsättningar i införandefasen

Den föreslagna infasningen 2031–2034 är för lång och innebär en kraftig senareläggning i förhållande till tidigare uttalad ambition om inkludering från och med 2028. Svenska anläggningar som redan omfattas fullt ut sedan 2013 riskerar betydande merkostnader och sämre konkurrensvillkor under övergångsperioden. Reglerna bör därför ge en snabbare och så långt möjligt samtidig inkludering i hela EU. Förslaget missgynnar även länder som Sverige som har varit tidiga med att inkludera avfallsförbränning i ETS och innebär en stor extra kostnad för svenska anläggningar i förhållande till övriga EU. Naturvårdsverket har i sin första analys uppskattat den extra kostnaden för svenska anläggningar till ca 17 miljarder kronor under införandeperioden till 2034 vid ett antaget utsläppspris på 100 EUR per ton koldioxid. Energiföretagen anser att samma övergångsregler, som för de som inte har gått före inom EU, bör tillämpas för svenska anläggningar och andra som gått före, vad gäller redovisning av utsläppsrätter under införandeperioden 2031–2034. Energiföretagen anser också att det behöver införas kompensationsmekanismer för svenska anläggningar eftersom det uppstår konkurrenssnackdelar gentemot de i EU som inte gått före, i och med att inkluderingen flyttas fram till 2031–2034 i stället för 2028. Kompensationsmekanismerna bör även omfatta incitamentssystem för investeringar i avfalls-CCS.

Energiföretagen anser också att för perioden fram till 2031 behöver svenska avfallsförbränningsanläggningar kompenseras fullt ut för de extra kostnader de drabbas av jämfört med motsvarande anläggningar i andra EU-länder. Kompensationen kan exempelvis ske genom att den svenska statens intäkter från auktioneringen av utsläppsrätter allokteras till sektorn vilket också skulle vara i linje med kommissionens ambition. Denna återföring skulle kunna öronmärkas för åtgärder som minskar utsläppen från svensk avfallsförbränning, exempelvis nya sorteringsanläggningar eller investeringar i CCS/CCU. En nationell opt-out får inte

leda till lägre faktisk koldioxidkostnad eller svagare omställningsincitament än EU ETS. Likvärdigheten behöver följas upp på ett transparent och jämförbart sätt.

Förslaget är otillräckligt för att hantera risken för koldioxidläckage till deponier

Det är positivt att risken för omledning (läckage) till deponi adresseras, men förslaget är otillräckligt. Krav på mätning och rapportering måste kompletteras med åtgärder som hindrar att utsläpp uppstår från deponier. EU:s mål om att minska andelen avfall som läggs på deponier bör påskyndas och det finns mer lämpliga styrmedel för detta (t.ex. deponiförbud) än att inkludera utsläppen från avfallsdeponier i EU ETS.

Att prissätta utsläpp från avfallsförbränning utan att samtidigt hantera deponier skapar en allvarlig målkonflikt. Om energiåtervinning får en tydlig koldioxidkostnad medan deponering förblir billigare kan avfallsflöden styras nedåt i avfallshierarkin. Det skulle ersätta reglerade koldioxidutsläpp med ökade metanutsläpp från deponier. Det är därför centralt att skapa likvärdiga konkurrensförhållanden och säkerställa att EU:s klimatpolitik leder till minskade utsläpp, inte till att utsläppen flyttar mellan olika behandlingsmetoder eller medlemsstater.

Deponier bör därför omfattas av EU ETS eller av andra obligatoriska styrmedel som ger en motsvarande klimatstyrning. Reglerna behöver samtidigt vara proportionerliga och bygga på robusta metoder för att övervaka och beräkna metanutsläpp. Ett införande av deponier i utsläppshandeln behöver begränsas till de som deponerar organiskt och brännbart avfall. Alla svenska deponier bör exkluderas då vi tillämpar deponiförbud av brännbart avfall sedan mer än 20 år, och inte heller historiska metangasutsläpp bör omfattas.

CCU

Energiföretagen välkomnar förslaget om att flytta skyldigheten att överlämna utsläppsrätter och bedömer att det kan leda till stärkta incitament för CCU. Det innebär att i större utsträckning flytta ETS-ansvaret för infångad koldioxid nedströms till den punkt där kolet faktiskt släpps ut till atmosfären. Detta kan minska risken för dubbelprissättning, stärka affärsmodellen för CCU och skapa bättre förutsättningar för att använda infångad koldioxid som råvara i produkter och syntetiska bränslen. Samtidigt kräver modellen tydliga regler för spårbarhet, rapportering och verifiering genom hela värdekedjan.

Energiföretagen välkomnar att kommissionen förbättrar de regulatoriska förutsättningarna för Carbon Capture and Utilisation (CCU). Samtidigt konstaterar vi att förslaget huvudsakligen stärker de administrativa förutsättningarna för CCU, medan permanenta upptag och CCS ges betydligt starkare ekonomiska incitament. Detta riskerar att begränsa investeringar i CCU-baserade värdekedjor, trots att dessa kan spela en viktig roll för omställningen av sektorer där direkta utsläppsminskningar är svåra att uppnå. För flyg, sjöfart och delar av kemiindustrin kan elektrobränslen och andra CCU-baserade lösningar utgöra ett av få realistiska alternativ till fossila råvaror och bränslen. Kommissionen bör

därför analysera hur ETS-relaterade finansieringsinstrument kan utformas så att även CCU-projekt med verifierbar klimatnytta och tydlig fossil substitution ges långsiktiga investeringssignaler. Regelverket bör undvika att ensidigt styra infångad koldioxid mot lagring när användning av koldioxid kan bidra till omställningen.

Energiföretagen välkomnar att kommissionen föreslår ett mandat att ta fram regler för bokföring av blandade koldioxidströmmar med både fossil och biogen koldioxid. För anläggningar såsom avfallskraftvärmeverk kan detta bli avgörande för möjligheten att kombinera fossil CCS, bio-CCS och CCU på ett effektivt sätt. Reglerna bör baseras på faktiska fossila och biogena andelar i den infångade koldioxidströmmen, snarare än på schabloner eller standardiserade fördelningsnycklar. Det är också viktigt att den kommande genomförandeakten om "order of capture" utformas så att den möjliggör korrekt allokering av kolflöden och undviker dubbelräkning, utan att skapa oproportionerlig administrativ börda.

Sjö- och luftfart

Energiföretagen stödjer inriktningen att en större andel av utsläppen från sjö och luftfart omfattas av effektiv koldioxidprissättning och att risken för kringgående och dubbla kostnader hanteras.

Stöd till hållbara bränslen, eldrift och andra utsläppsfria framdrivningstekniker kan bidra till omställning där prisgapet mot fossila alternativ är stort. Stöden bör vara teknikneutrala, transparenta och förenliga med principen om att förorenaren betalar.

Administrativa förenklingar och samordnad rapportering är positiva, under förutsättning att miljöintegriteten och likvärdig tillämpning säkerställs.

95-procentsregeln för bioenergianläggningar

Energiföretagen anser att 95-procentsregeln för bioenergianläggningar behöver ses över och slopas. Regeln riskerar att skapa felaktiga incitament för anläggningar med hög andel biomassa och kan försvåra utvecklingen av bio-CCS. Det finns också administrativa problem kring att anläggningar kan uteslutas ur ETS för att sedan åter behöva omfattas av ETS beroende på fossilbränsleanvändning enskilda år.

Anläggningar bör inte behöva öka sin fossila bränsleanvändning för att stanna kvar i ett regelverk som ger tillgång till en fungerande CCS-värdekedja. Ett slopande av regeln behöver avse både tilldelning och tillståndsplikt.

Rapportering, ansvar för kvarvarande fossila utsläpp och tillgång till relevanta stödinstrument behöver även vara tydliga för anläggningar som passerar gränsen.

Användningen av intäkter, Industrial Decarbonization Bank (IDB) och innovationsfonden

Energiföretagen välkomnar att en större del av auktionsintäkterna riktas till omställningen av de verksamheter som omfattas av EU ETS. Intäkter bör i första hand användas inom EU i stället för att finansiera internationella krediter. Det stärker klimatnyttan, försörjningstryggheten, konkurrenskraften och Europas tekniska förmåga.

Energiföretagen är positivt till Innovationsfondens fortsättning och inrättandet av IDB. Instrumenten bör ge långsiktigt förutsägbara villkor, minska risk och kapitalkostnad för investeringar som annars inte kommer till stånd.

Fördelningskriterier, koldioxidpremier och klimatkontrakt behöver vara transparenta och teknikneutrala. Stödformerna ska samordnas med nationella stöd och statsstödsregler så att dubbel administration undviks.

Klimatkontrakt för CCS från blandade rökgaser med både fossil och biogen koldioxid bör kunna omfattas.

EU ETS får inte gradvis omvandlas från ett marknadsbaserat styrmedel till ett komplext stödsystem. En stark och trovärdig koldioxidprissignal ska alltid vara grunden, medan riktade stöd baserat på ETS auktionsintäkter används för att hantera marknadsmisslyckanden och investeringsrisker.

Åsa Pettersson
Vd Energiföretagen